

ERASMUS PLUS

PROJEKTA NUMURS - 2016-1-IT02-KA201-024294

EDUGATE - Daudzvalodu mācīšana pirmsskolas izglītībā un aprūpē

O1 Mācību saturs un vajadzību karte

1. Pedagogu / skolotāju profesionālā pieredze.

Anketas tika izsniegtas 165 pedagogiem / skolotājiem; profesionālās pieredzes stāžs, izglītības līmenis, profesionālā loma ir atainota turpmākajās tabulās.

Lielākā daļa skolotāju / pedagogu, kas piedalījās šajā aptaujā, uzrādīja vairāk nekā 10 gadu pieredzi (54%), savukārt tikai 21% no viņiem strādā skolā mazāk nekā piecus gadus. Jaunāko / vecāko darbinieku īpatsvars dažādās valstīs tika sadalīts šādi:

Pieredze sākumskolā	Slovēnija	Vācija	Polija	Itālija	Čehija	Latvija	
							Procentuāli vidējais
Mazāk par 5 gadiem	20%	20%	20%	3%	47%	15%	21%
5 līdz 10 gadi	20%	20%	10%	23%	40%	35%	25%
Vairāk par 10 gadiem	60%	60%	70%	73%	13%	50%	54%
kopā	100%	100%	100%	100%	100%	100%	

Kopumā lielākajai daļai skolotāju bija vidusskolas diploms (55%), savukārt pārējiem bija iegūts bakalaurs vai maģistrs. Ņemiet vērā, ka Polijā un Latvijā bija vairāk skolotāju ar vidējo izglītību, citās valstīs lielākajai daļai pasniedzēju ir augstskolas diploms.

Izglītības līmenis	Slovēnija	Vācija	Polija	Itālija	Čehija	Latvija	
							Procentuāli vidējais
Vidusskolas	20%		100%	45%	17%	10%	55%
Bakalaurs	80%	70%	0	53%	83%	90%	45%
Pirmsskolas medicīnas māsa	0	30%	0	0	0	0	
kopā	100%	100%	100%	100%	100%	100%	

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Profesionālā loma pa izglītojamo vecuma grupām	Slovēnija	Vācija	Polija	Itālija	Čehija	Latvija	
							Procentuāli vidējais
Pedagogs 0-3 gadiem	23%	0	9%	45%	0	0	13%
Skolotājs 3-6/pirmsskolas	67%	61%	91%	55%	77%	100%	75%
Skolotāja palīgs 3-6 gadiem	7%	0	0	0	23%	0	5%
Skolotāja palīgs 0-3 gadiem	3%	39%	0	0	0	0	7%
kopā	100%	100%	100%	100%	100%	100%	

2. Skolotāju / pedagogu valodu zināšanas.

Pedagogiem ir atšķirīga valodu pieredze. Lielākā daļa no viņiem runā vairāk nekā 2 vai 3 svešvalodās. Piemēram, daudzās valstīs skolotāji spēj runāt ne vairāk kā 3 vai 4 valodās dažādos līmeņos; Slovēnijā: horvātu, angļu, franču, vācu, itāļu; Vācijā: arābu, bosniešu, angļu, somu, persiešu, somāļu, spāņu; Polijā: angļu, franču, vācu, spāņu; Itālijā: angļu, franču, vācu, spāņu; Čehijā: angļu, franču, vācu, krievu, spāņu; Latvijā: angļu, vācu, krievu.

Pedagogi, kuri runā vienā vai vairākās valodās prasmīgā līmenī, ik dienu izmanto šīs valodas, lai sazinātos ar bērniem un vecākiem.

Vācijā daži skolotāji runā un māca imigrantu bērniem viņu dzimtās valodas, piemēram, persiešu, somāļu, bosniešu, arābu valodu.

3. Bilingvālo bērnu klātbūtne klasē pa valstīm

No atklātā jautājuma analīzes, norādot bērna (ārvalstnieka) dzimto valodu, parādījās šādi dati:

Itālijā migrācijas fenomens palielinās, un bērni nāk galvenokārt no Balkāniem, Latīņamerikas un Ziemeļāfrikas. Kopumā klasēs runā 22 valodās. Dažreiz rodas komunikācijas grūtības ar vecākiem, kuri ar grūtībām runā itāļu valodā. Dažos gadījumos vecākie brāļi tiek izmantoti saziņai ar ģimenēm.

Zviedrijā runā divdesmit sešās valodās, no kurām lielākā daļa ir Āfrikas, Vidus Austrumu, Balkānu, Krievijas un Austrumu zonas. Zviedrija patiešām saņem daudzus bēgļus - jaunpieņacējus, kuri nerunā valsts oficiālajā valodā. Pedagogi saka, ka viņiem ir nepieciešams piekļūt resursu arhīvam, lai varētu mācīties no pieredzes un

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

spētu atrast darbības metodoloģiju. Viņi apgalvo, ka daudzvalodībai ir jāklūst par mantojumu, lai varētu attīstīt bērnu zināšanas un izpratni.

Pārējie partneri parasti laipni uzņem ģimenes, kas nāk no pierobežas valstīm, piemēram, Čehijas Republikā, Latvijā, Slovēnijā. Polijā nav imigrācijas.

Tā kā valodas un kultūras atšķirības rada problēmas, it īpaši ar vecākiem, kas runā citā valodā, skolotāji bieži izmanto tādas stratēģijas kā piemēram lēnu runāšanu, vienkāršas valodas pielietošanu, rakstīšanu, izmantojot Google Translator.

4. Pārskats par otrās valodas apguvi agrā bērnībā.

Lielākā daļa skolotāju (74%) novērtē otrās valodas mācīšanos, sākot no agra zīdaiņa perioda: vairāk nekā viena valodas zināšana veicina sevis, otra un pasaules atrašanu.

Agra zīdaiņa periods ir laiks, kas ir labvēlīgs valodu mācīšanai, jo bērna prāts ir atvērts un saprātīgs. Valoda ir izziņas attīstības pamats. Skolotāji ziņo, ka priekšrocības ir pragmatiskas izziņas attīstībai un labākai spējai risināt problēmas.

Bērni ātri apgūst un svešvalodas mācās līdzīgi viņu dzimtajai valodai.

Šie skolotāji, kas vērtē daudzvalodību, apgalvo, ka tā veicina socializāciju un spēju "justies kā mājās" multikulturālā sabiedrībā, veicina piekļuvi plašākai informācijai un sniedz vairāk darba iespēju.

Tikai 22% pedagogu atturīgi vērtē daudzvalodību, jo, ja otrā svešvaloda netiek izmantota ikdienas dzīvē, tā nav noderīga un tiks aizmirsta. Kā arī bērniem varētu rasties apjukums komunikācijā.

Daži skolotāji norāda arī uz vecākiem, kuri izvēlas izglītēt savus jaunākos bērnus tikai vienā valodā, uzņemošās valsts valodā, jo viņu vecākajiem bērniem, kuri apguva vairākas valodas, izpaudās valodas grūtībās.

5. Pārskats par valodu apguves aizkavēšanos un kognitīvo attīstību.

Skolotāji saka, ka pastāv saikne starp komunikācijas prasmēm un kognitīvo attīstību, bet lielākā daļa no izlases (kopā 58%, izņemot Vāciju, kas neatbildēja) uzskata, ka tikai dažos gadījumos ir būtiska saistība starp kognitīvo aizkavēšanos un grūtībām valodas apguvē.

Attiecības ir atkarīgas arī no invaliditātes līmeņa, un, vai tās ir iedzimtas vai iegūtas grūtības. Dažos gadījumos (piemēram, stostīšanās) valodas grūtības neietekmē zināšanas.

Dažreiz valodas problēmas ir saistītas ar vidi (tā nav stimulējoša, ir slikta, nepietiekama) vai traumu dēļ.

Valodas traucējumi ir biežāki, taču kopumā lielākā daļa skolotāju piekrīt faktam, ka tie reti ir saistīti ar garīgo atpalcību. Pirmsskolas vecumā (3-6 gadi), ja bērniem ir grūti formulēt fonēmu, tie ir jāievēro, jo viņu mācīšanās nākotnē varētu palēnināties.

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Tikai 32% skolotāju uzskata, ka garīgie traucējumi ietekmē spēju mācīties un attīstīt valodu. Turklāt viņi apgalvo, ka valodas traucējumi traucē mācīties, saprast un sazināties ar vidi.

6. Izglītības metodes.

Pedagogi apgalvo, ka viņi pievērš uzmanību komunikācijai ikdienas darbībās. Viņi izmanto uzraudzības instrumentus, lai reģistrētu bērnu verbālo produktivitāti, spēlējot tādas kā piezīmju, video ierakstu, aprakstošu skalu un komandas darbu.

Viņi arī izmanto dažādas didaktiskās aktivitātes, piemēram, dziesmas, ritmiku, stāstus un attēlus.

Tiek izmantotas dažādas stratēģijas: sarunas, teksti, lomu spēles, vizuālie attēlojumi.

Viņi arī izmanto tehnoloģiskās ierīces: Ipad, digitālos rīkus, daudzvalodu lietotnes (aplikācijas).

Lai veicinātu mācīšanos, majoritāro valodu pedagogi lūdz palīdzību kultūras vidutājiem. Piemēram, Vācijā ir pedagogi, kuri runā vienā un tajā pašā dzimtajā valodā kā jaunie bērni.

7. Izglītības vajadzības.

No atklāto jautājumu analīzes valstīs ar vislielāko ārvalstnieku ģimeņu skaitu (Vācija un Itālija) pastāv ikdienas komunikācijas grūtības, jo vecāki, šķiet, vairāk interesējas par informāciju par aprūpi (ēdiens, gulētiešana ...), bet pedagogi arī vēlētos runāt par citiem pedagoģiskiem jautājumiem un par bērna attīstību.

Pastāv dažādi paradumi, pateicoties tādām sociālkulturālām un antropoloģiskām atšķirībām kā ēšana, apģērbs, veids kā spontāni tiek plānotas aktivitātes, kā arī piedalīšanās skolu pasākumos.

Šīs atšķirības prasa īpašas skolotāju zināšanas sekojošajās jomās:

- starpkultūru komunikācijā
- dzimto valodu valorizācijā
- jaunās vides adaptācijas stratēģijās jaunpienācējiem, kuri nerunā oficiālajā valsts valodā

Pedagogi pauž nepieciešamību akcentēt mācību programmu uz svešvalodas apguvi, uzsverot šādus aspektus:

- ikdienas valodas nodarbības visiem bērniem;
- apmācība didaktiskās teorijās psiholoģiski-kognitīvās attīstības un lingvistiskajā kompetencē.

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Līdzfinansē
Eiropas Savienības
Erasmus+ programma

ERASMUS PLUS

PROJEKTA NUMURS - 2016-1-IT02-KA201-024294

EDUGATE - Daudzvalodu mācīšana pirmsskolas izglītībā un aprūpē

O1 Mācību saturs un vajadzību karte

A) Atbilžu kopsavilkums no vecākiem, kuri runā vairākās valodās un ir ieinteresēti bilingvālajā programmā saviem bērniem.

Aptauju skaits:

15 aptaujas Pjačencā (Itālija), 95 Krasnē (Polija), 30 Rīgas Domes Izglītības un kultūras departaments (Latvija), 15 Prāgas pamatskola ANGEI (Čehija), un 15 - Fini zavoad Radeče (Slovēnija).

1. Aptaujāto māšu / tēvu izglītība un profesionālā pieredze

Kopumā vecākiem, kuri piedalījās aptaujā, ir ar vidējo un augstāko izglītību. **81%** no 164 aptaujātajām mātēm un **66%** no 161 aptaujātajiem tēviem ir ar augstāko izglītības līmeni. Nozīmīgi, ka 100% māšu / tēvu Prāgā ir ieguvuši augstāko izglītību. Attiecībā uz viņu profesionālo lomu **30%** no 107 mātēm, kas atbildēja uz šo jautājumu, kvalificēja sevi kā speciālisti (kategoriā, kurā ietilpst intelektuālas un augsta līmeņa zinātniskās profesijas); tikai Polijā 2% māšu ir bezdarbnieki. Attiecībā uz tēvu profesionālo lomu **44%** no 108 tēviem, kas norādījuši viņu profesiju, ir tehniķi un asociētie speciālisti. Pārējie vecāki ir pakalpojumu un tirdzniecības darbinieki (26%), biroju darbinieki (20%), vadītāji (7%). Tikai Polijā **2%** tēvu ir bezdarbnieki.

2. Aptaujāto māšu / tēvu valodu zināšanu zināšanas

98% no 170 aptaujātajām mātēm runā savā dzimtajā valodā, kura ir valsts oficiālā valoda, kurā runā majoritāte tās valsts iedzīvotāju, tikai **2%** runā citā valodā, kas ir dzimtā valoda, bet nav valsts oficiālā valoda. Lai gan **97%** aptaujāto tēvu runā savas valsts valodā, kas arī ir valsts majoritātes valoda, tikai **3%** runā citā valodā. **83%** no 170 aptaujātajām ģimenēm, spēj runāt vismaz vienu svešvalodu, neskaitot viņu dzimto valodu. Pārsvarā tā ir angļu valoda.

3. Vecāku uzskati par svešvalodas apguvi agrīnā vecumā

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Vecākiem ir divas viedokļi: no vienas puses, viņi apgalvo, ka ir svarīgi vispirms pilnvērtīgi apgūt dzimto valodu, pirms apgūt svešvalodas (**47%**); no otras puses, **49%** vecāku uzskata, ka tas nav nepieciešams.

Saskaņā ar vecākiem, kas atbalsta šo pēdējo viedokli, bērni var vienlaikus apgūt dažādas valodas, jo viņiem ir liela atmiņa: viņu prāts ir tik uztvert spējīgs un elastīgs, ka tas uzreiz iegūst jaunus vārdus. Turklāt, ar spēļu palīdzību, viņi iemācās vieglāk. Turklāt viņi domā, ka, zinot svešvalodu, rodas jauna pieredze, draudzība, palielinās darba izredzes un iespēja izzināt dažādas kultūras.

Tie vecāki, kas uzskata, ka ir svarīgi vispirms apgūt dzimto valodu, pirms tiek pakļauti svešvalodai (galvenokārt no Polijas, Latvijas un Slovēnijas), apgalvo, ka bērniem primāri ir jālieto dzimtā valoda, jo bērniem ir jāsažinās ar vecākiem un citiem tuviniekiem

Tikai nenozīmīga vecāku daļa ir nobažījies, ka valodu sajaukšana varētu nebūt piemērota: viņi baidās, ka agrīna svešvalodu apguve var radīt neskaidrības, neļaujot bērniem labi apgūt nevienu no valodām.

Kad vecāki tiek aicināti izteikt priekšrocības vai trūkumus svešvalodas apgūšanai jau agrīnā vecumā, lielākā daļa no viņiem (**91%**) **uzskaita tikai iespējamās priekšrocības**: bērniem var būt labākas asimilācijas / mācīšanās spējas, ātrāka uztvere un ilgstošāka noturība, un vieglāk spēj pāriet no vienas valodas uz otru, zināšanas gramatikas pamatlikumos, pareizrakstība un akcenta uzņemšana. Turklāt viņi domā, ka bērniem būs lielākas iespējas dzīvē nākotnē. Viņi spēs: sazināties ar vairāk cilvēkiem, atvērt savu prātu dažādām kultūrām un daudz kultūru sabiedrībai, ceļot uz ārzemēm un lasīt dažādās valodās. Viņiem būs plašāks pasaules redzējums un viņiem karjeras laikā būs vairāk iespēju.

Tomēr **9%** no 87 vecākiem, kuri snieguši detalizētu atbildi par šo tēmu, atkal pauž bažas, ka **bērniem divvalodu klasē varētu būt aizkavēta pareiza runa** un pielietot nepareizos vārdus. Tas var izraisīt komunikācijas kļūdas un radīt problēmas jaunu vārdu apguvē. Turklāt daži vecāki uzskata, ka vairāk nekā viena valodas mācīšana nav piemērota bērniem ar attīstības problēmām.

4. Kā vecāks var veicināt sava bērna bilingvālo attīstību

Mēs izceļam vidējo procentuālo daļu no visiem partneriem par katru priekšmetu priekšlikumu: lielākā daļa vecāku (gandrīz 58%) uzskata, ka vienkāršākais veids, kā veicināt sava bērna bilingvālo attīstību, ir ļaut viņam skatīties videoklipus svešvalodās, pēc tam reģistrējot bērns bilingvālajā skolā (52%), vēlāk, veicinot integrāciju ar bērniem, kuri ir vietējie bērni, un lasīt bērniem svešvalodās (abus - apmēram 46%), pēc tam ceļojot uz ārzemēm (42%) un beidzot runājot svešvalodā, kurā vēlas, lai viņu bērns mācītos (28%), piedalītos valodu nometnēs un spēlētu datorspēles svešvalodā (attiecīgi 12% un 9%).

5. Bilingvālās programmas pieeja bērnudārzā

Bērnudārza audzētņu vecāki kopumā ir labvēlīgi noskaņoti attiecībā uz divvalodu programmu (93%); it īpaši Itālijā un Čehijas Republikā bija pozitīvas atbildes 100% apmērā. Itālijā, Latvijā un Čehijā ģimenes uzskata, ka divvalodīgā programma jāuzsāk pirms 3 gadu vecuma, bet Polijā un Slovēnijā pēc 3 gadu vecuma.

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

B) Atbilžu kopsavilkums no vecākiem - ārvalstniekiem.

Aptaujāto skaits:

Kopumā Piacenā (Itālijā) bija 15 aptaujas, 4 Krasnē (Polija), 100 Gēteborgas Universitātē (Zviedrijā).

1. Aptaujāto māšu / tēvu izglītība un profesionālā pieredze

29% no 123 aptaujātajiem vecākiem ir augstākā izglītība (29% Itālijā), bet **21%** ir vidējā izglītība (67% Itālijā un tikai 25% Polijā). Mēs nevarējām salīdzināt profesijas, jo ne visi partneri sniedza šādu informāciju.

2. Aptaujāto māšu / tēvu valodu zināšanu zināšanas

Zemāk ir uzskaitītas procentuāli vidējās ārvalstu vecāku runātās valodas:

Balkānu valodas - 22%, angļu - 11%, spāņu - 10%, arābu - 8%, vācu valoda - 4%, mazāk nekā 3% - krievu, aziātu valodas, somāliešu, kurdu un poļu valoda. Mēs arī redzam, ka 29% vecāku runā savas valsts majoritātes, kas ir dzimtā valoda, iespējams tāpēc, ka Zviedrijā un Polijā ir daudz dažādu ģimeņu, bet itāļu izlasē tikai 3% ārvalstu vecāku runā majoritātes valodā kas ir arī dzimtā valoda. Piemēram, Itālijas paraugā bija 7 dažādas dzimtās valodas.

3. Ārvalstnieku vecāku svešvalodu paradumi

Kopumā 75% no 119 aptaujātajiem vecākiem bieži runā ar bērniem viņu dzimtajā valodā. Apsverot tikai Itāliju un Poliju (izņemot Zviedriju), 41% vecāku pauda, ka viņu bērni **bieži** runā uzņemošās valsts valodā.

Turklāt mēs uzsveram, ka kopumā 33% aptaujāto vecāku pauda, ka viņi lasa bērniem savā dzimtajā valodā (tikai 2% Itālijā), savukārt **37%** lasa saviem bērniem uzņemošās valsts valodā (40% Itālijā). **Kopumā 41%** vecāku ļauj viņu bērnam skatīties video dzimtajā valodā, savukārt **62%** dod priekšroku videoklipu skatīšanai uzņēmējās valsts valodā.

4. Vecāku uzskati par svešvalodas apguvi agrīnā vecumā

Mēs uzsveram, ka kopumā **57%** vecāku uzskata, ka pirms kādas citas valodas apguves ir svarīgi apgūt savu dzimto valodu. Kur dati tiek sadalīti šādi: **75% POLIJA; 57% ZVIEDRIJA; 40% ITĀLIJA** (tā kā **53% no viņiem** uzskata, ka nav nepieciešams apgūt dzimto valodu, pirms tiek apgūta svešvaloda).

Tomēr ņemiet vērā, ka uz jautājumu: "Vai jūs domājat, ka uzņemošās valsts valodas stiprināšana var negatīvi ietekmēt bērna dzimtās valodas apguvi?" 83% vecāku atbildēja NĒ.

5. Kā vecāks var veicināt sava bērna bilingvālo attīstību

Mēs izceļam vidējo procentuālo daļu no visiem partneriem par katru priekšlikumu:

lielākā daļa vecāku uzsvēra faktu, ka runāšana dzimtajā valodā mājās ir labākais veids kā veicināt bērna bilingvālo attīstību (50%); kam seko integrācija ar uzņemošās valsts bērniem (25%) un lasīšana bērnam dzimtajā valodā (22%). Visbeidzot, 20% atbalsta, ka ir svarīgi runāt uzņemošās valsts valodu mājās un ļaut bērniem skatīties video uzņemošās valsts valodā (15%).

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

Kopumā mēs novērojām, ka dažas ārzemju ģimenes vēlas audzināt bilingvālus bērnus, dodot viņiem iespēju apgūt savu dzimto valodu, kā arī uzņemošās valsts valodu. Tomēr ievērojama viņu grupa ir nobažījusies, ka agrīna pakļaušana divām valodām varētu ietekmēt vispārējās valodas attīstības procesu un plašākā perspektīvā to izzīņas attīstību. Tādēļ mēs uzskatām, ka nodrošināt precīzu informāciju par bilingvālo attīstību, būtu jābūt pašreizējā projekta nozīmīgam mērķim, jo īpaši tiem vecākiem, kuriem, šķiet, ir mazāk informēti par šo jautājumu.

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.